

seminis, quod adhuc durat. Simili ratione cor dum habet imperfectam animam, habet etiam imperfectam tactum a cerebro non dependentem. Forte autem quis dicat in generatione animalium perfectorum non postulari organisationem cerebri ad introductionem animæ, cum non transcendat gradum sensitivum, ideoque poterit in corde introduci. Respondetur in illo gradu esse perfectam, proindeque indigere perfecta organisatione, quæ sine cerebro non consistit.

CAPUT IX.

QUE SIT POTENTIA NUTRITIVA ET AUGMENTATIVA.

1. *Discutitur prima pars tituli, quænam sit nutritiva.* — *Opinio prima.* — Post objectum et actiones, dicendum sequitur de potentis vegetativæ animæ, que tres distingui solent, nempe nutritiva, generativa et augmentativa, cuius divisionis rationem S. Thomas reddidit supra, quia vivens indiget principio, ut producatur : productum vero necesse est, ut perfectum statum quantitatis acquirat, ac demum, ut in acquisito conservetur. Ad primum autem generativa potentia dirigitur, ad secundum augmentativa, ad tertium nutritiva. De prima ergo videamus, quænam illa sit. Qua in re sunt variae sententiæ, quidam aiunt virtutem nutritivam esse qualitatem ab anima distinctam realiter, et vocant calorem naturalem re, et specie distinctum ab elementari. Alii vero calorem esse ejusdem speciei, sed hi solo loquendi modo inter se differunt, convenienti siquidem quod in vegetabilibus præter quatuor primas qualitates ponant aliam, quæ potentia nutritiva dicatur, atque si calor naturalis vocetur, distinctus sit specie ab elementari. Cujus sententiæ est Themistius 2, de Anima, c. 18, Philoponus ibid., fol. 49, col. 1, et Alexander, Albertus item, tract. 2, cap. 10, a quibus si roges, quisnam sit proprius actus hujus potentiae : respondent esse dirigere calorem naturalem ad actum nutritionis.

2. *Arguitur pro eadem.* — *Secunda opinio priori contraria.* — Hanc opinionem insinuat Aristoteles, secundo de Generatione animalium, cap. 4, ubi inquit incrementum provenire a facultate, seu virtute animæ, utendo calore tanquam instrumento, et in 2, de Anima, textu 41 et 50, ait animam vegetativam uti dupli instrumento ad suas actiones, quod dicti auctores exponunt de potentia nutritiva et calore. Ratione probatur primo, nam po-

tentia nutritiva est propria passio animæ, sed calor mixtorum vel elementaris est accidens commune : ergo distinguuntur. Et confirmatur. Nam potentia nutritiva diversorum specie, est diversæ speciei, calor autem est ejusdem speciei in omnibus : ergo distinguuntur. Secundo arguitur. Anima est elevation forma, quam forma elementaris : ergo debet uti elevatori instrumento ad suam actionem, nam instrumentum debet proportionari principali agenti : ergo præter calorem communem, indiget anima alia potentia. Tertio arguitur. Nam calor elementaris intenditur et remittitur : potentia autem nutritiva minime est enim potentia ab anima fluens et invariabilis, permanens cum ipsa : ergo, etc. Quarto hoc videtur commune aliis potentis animæ, ut supponant primas qualitates, non vero includant. Nam visus indiget humiditate cum dia phaneitate ad suum actum, tactus etiam prære quirrit certum temperamentum primarum qualitatum : ergo similiter de nutritiva potentia sentiendum. Secunda opinio asserit actionem nutritivam fieri a solo calore naturali, qui licet ejusdem speciei sit cum elementari, unius tamen animæ, ut instrumentum in virtute illius, potest attingere introductionem illius in materia, nulla alia qualitate concur rente, et hanc sententiam videntur sequi Thomista.

3. *Notatio triplicis generis actionem in nutricione intervenientium.* — Pro resolutione est advertendum, actionem nutriendi essentialiter consistere in perfecta assimilatione elementi ad substantiam aliti vitaliter facta, qui modus in eo est ut conversio fiat per applicationem, distributionemque alimenti ad omnes partes viventis cum rejectione superfluui. Unde triplex genus actionum videtur in nutritione concurrere. Primum est earum actionum, quæ remote concurrunt, ut tractio et retentio alimenti, expulsioque excrementorum. Secundum est earum actionum, quæ proximius accidunt et disponunt ipsam materiam ad introductionem animæ. Tertium est actio ipsa inductiva animæ in materiam cibi, in qua plane consistit substantialis nutritio.

4. *Prima assertio pro qua tamen consulatur auctor, disp. 18 Metaph., sect. 2, ubi in contrarium partem inclinat.* — Hoc supposito sit prima conclusio. Virtus a qua procedit actio inductiva animæ in materiam cibi, non est aliquod accidens, sed ipsam anima viventis, quod nutritur, atque in viventibus quæ acquirunt partem novam formæ, pars ea educitur

de materia cibi immediate ab anima aliti : in viventibus vero ubi nova non acquiritur forma, veluti in homine, ipsam anima vim habet uniendi se materiae dispositæ et sibi applicatae absque alio agente extrinseco. Hæc est sententia Durandi, citati in cap. 4 hujus libri, et patet ex dictis a nobis 2 Physicorum, quia accidens non potest attingere productionem substantiæ, nisi dispositio tantum. Dices : in substantia chyli introducit forma substancialis, et non anima, a qua ergo virtute introducitur ? idem argumentum esto de sanguine. Respondetur animam habere virtutem inducendi formas imperfectiores, que via quadam sunt ad perfectiorem. Dices ulterius : in viventibus in quibus acquiritur pars formæ, si contingat partem acquisitam esse perfectiorem præexistentibus, (veluti si pars, a qua infirmando est membrum nobilis, denuo per nutritionem accedit ad partem, qua præinformabatur minus nobile) a qua, quæso, virtute introducitur nova illa pars formæ ? Respondetur id forte nunquam contingere, sed partem, quæ actione sua efficit aliam, semper esse perfectiorem, quod si forte aliquando id eveniat, tunc introductio formæ in illam partem esse non poterit absque juvamine alieujus cause universalis, perfectioremque virtutem habentis.

5. *Secunda assertio de mente Aristotelis et Galeni.* — *Probatur primo.* — Secunda conclusio. Virtus disponens materiam cibi est temperamentum primarum qualitatum et non qualitas aliqua ab illis distincta. Oppositum hujus conclusionis videtur intendere prima opinio, esse tamen videtur ex sententia Aristotelis 2, de Partibus animalium, capite primo, et Galeni, libello de differentia morborum assentientia viventia exercere actiones suas mediis temperamenti. Ratione arguitur primo. Nam in rebus naturalibus temperamentum conservans formam in materia, est virtus ad disponendam aliam materiam ad introductionem similis formæ : ergo idem erit in nutritione, quæ in aggeneratione quadam et assimilatione substantiali consistit : neque adeo aliquid inusitatum in natura ponendum est sine necessitate. Antecedens patet inductione. Nam ignis ad generandum ignem non disponit materiam, nisi propriis dispositionibus, nempe calore et siccitate, idemque est in aliis elementis et in mixtis etiam : vinum enim non convertit aquam nisi medio virtuali calore. Et ratio universalis est, quia ad conversionem unius substantiæ in aliam, ideo requiritur alte-

ratio, ut disponatur materia, non potest autem melius disponi, quam per easdem dispositiones agentis : ergo haec sufficiunt, omnia vero alia superflua sunt. Explicatur. Nam in osse, verbi gratia, est forma et materia, ac tale temperamentum qualitatum, ex quo resultat certa densitas, durities, etc.; ergo si os alteret medullam et simili temperamento illam disponat, resultabit eadem densitas et durities, aggenerabiturque pars ossis : id ergo sufficit, ac proinde superflue sunt potentiae aliae.

6. *Probatur secundo.* — Secundo arguitur. Nam diverse partes viventis diversam generant substantiam, ut hepar sanguinem, ventriculus chylum, etc., ergo vel illa diversitas provenit ex ratione potentiae nutritivæ, vel ratione diversorum temperamentorum. Si primum, sequitur in singulis membris heterogeneis esse ponendam diversam potentiam nutritivam, quod etsi concedant Viguerius in institutionibus theologicis, capite 1, Ferrarius 2, contra Gentes, capite 73; Apollinaris 2, de Anima, articulo 2, quæst. 9, absurdum tamen est, ac sine necessitate dictum : debet ergo concedi secundum, quod est verissimum, nulla ergo alia ratione caro adgenerat partem carnis, et os partem ossis, quia habent diversum temperamentum, diversimodeque disponunt materiam sibi applicatam. Et confirmatur experientia. Nam unaquæque pars generat partem sibi similem : ergo id accidit, quia introducet in illa similes dispositiones : ergo per eas sit dispositio nutritio et non per aliam qualitatem.

7. *Probatur tertio per dilemma.* — Tertio arguitur. Nam vel illa potentia nutritiva aliud immediate operatur circa nutrimentum, vel nihil. Primum dici non potest, quia vel erit aliqua potentia sibi similis, vel aliqua primarum qualitatum, vel est ipsa formæ substancialis inducere. Nihil istorum potest dici probabiliter : nam potentia vitalis non est activa sibi similis : atque si esset, id certe faceret post conversionem alimenti, ac adeo illa potentia non concurreret ad productionem. Jam ad efficiendas primas qualitates necessariæ non sunt aliæ præter ipsas primas. Ad formam denique substantiali vel non potest attingere per se accidentalis potentia : vel si potest, nulla alia est, quam quæ materiam disponit. Si vero detur secundum, nempe illam potentiam nihil immediate efficere, sed uti solum calore, ut instrumento, illumque dirigere, quod prima opinio videbatur asserere, id facile improbat, quia potentia tribuitur substan-

tiæ, ut operetur, potentia vero ipsi non tribuitur alia potentia, ut inductione patet et ratione, quia alias esset processus in infinitum. Nam qua ratione una potentia uteretur alia, eadem ratione illa potentia postularet aliam ac præterea modus ille, quo potentia nutritiva dirigeret calorem, eove uteretur, intelligibilis non est et superflus, nam quidquid fingatur non potest calor nisi calefacere, neque ratione illius directionis potentia unquam perficeret, quod per se ipsa non posset.

8. *Tertia assertio bipartita.* — Ex his sequitur tertia conclusio. Calor viventis dispositivum efficit digestionem et decoctionem, unde ejusdem speciei est cum elementari. Prima pars constat ex dictis, quia accidens tantum dispositivum attingit ad generationem substantiæ. Secunda vero pars suadetur: nam viventis calor ipsemet est, ex quo conficitur temperamentum mixti, sed talis calor elementaris est: ergo, etc. Confirmatur: nam superfluum est multiplicare species calorum absque necessitate. Et hæc sane est sententia Aristoteles 2, de Anima, textu 41, asserentis ignem esse concausam nutritionis, nimirum ejus virtutem, et textu 50, ait calidum operari decoctionem, neque unquam distinxit Aristoteles duplex calidum, idemque habet de sensu et sensibili, capite quarto, de Juventute et senectute, capite quarto, colligitur etiam ex 2, de Partibus animalium, cap. sexto et septimo, ubi legimus calorem esse facultatem, qua anima exercet hanc actionem, quod repetit, etiam libro tertio, cap. sexto et nono, item citato loco de Juventute et senectute, expresse docet decoctionem neque sine anima, neque sine caliditate esse, *calore enim*, ait, *concoquunt omnia*. Idem colligitur ex D. Thoma, 1 parte, quæst. 78, articulo secundo, dicente animam vegetativam esse imperfectiorem aliis, quod suam actionem exerceat media qualitate elementari. Item tradit, quæst. 10, de Veritate, articulo primo ad secundum, et quæstion. de Anima, artic. 13, et 1, de Anima, lectione 14, et lib. 2, lectione 5, in princ.

9. *Objectio contra secundam partem assertio-*
nis. — *Confirmatur.* — *Fernelius et alii objectioni-*
cedunt. — Sed contra. Nam Aristoteles 2, de Ge-
neratione animalium, cap. 3, ait animalis calo-
rem, neque ignem esse, neque ab igne origi-
nem ducere, et D. Thomas, 1 part., quæst. 18,
articulo primo ad tertium, vult calorem elemen-
tarem esse instrumentum virtutis nutritivæ,
seu caloris naturalis. Confirmatur: nam calor
animalis est vivificus, generat, ac nutrit car-

nem, ossa et nervos, etc., elementaris vero non habet ejusmodi virtutem, quin potius de se destructivus est viventis. Propter haec multi distinguunt duplē calorem, cœlestem, et elementarem, cœlestesque aiunt esse vivificum, communicatumque viventibus, ac distinguunt specie ab elementari. Ita Fernelius 4, Physiolog., capite primo, Nyphus 1, Meteor., com. 33, quæst. 2, Mirandula, libro tertio contr. Astrologos, capite tertio, Marellus, in suo libr. 2, de Anima, cap. 3, et alii: Ferrarius vero 2, contra Gentes, cap. 73, tres distinguit calores essentialiter diversos, cœlestem et elementarem, et vitalem.

10. *Rectius Cajetanus, Argenterius et alii.* — *Resolutio contra priores auctores.* — Sed immērito hi calores multiplicantur, cum accidentaliter solum distinguuntur, ut notavit Cajetanus, optime dicta quæst. 118, et latius Argenterius, lib. primo, de Somno et vigilia, capite quinto, estque sententia D. Thomæ ad textum 41, lib. secundo de Anima, Alexandri et Egydii, ibid., Alberti, lib. 2 de Anima, lib. tract. secundo, capite quarto, Bonaventuræ, in 2, distinet. 17, quæst. 2, Averrois 7, colligit, capite secundo, Saxonie, lib. 2, de Anima, quæst. 5, Marsiliibid., quæst. 4, Achilini, libro secundo de Elementis, dub. 10, et aliorum. Ratio autem est, quia effectus horum calorum primarius et proprius idem est, nempe calefacere, neque calor aliquis vivificat modo alio, quam calefaciendo et disponendo. Differentia vero est, quod elementaris dicitur secundum se spectatus, ac sine ullo temperamento. Unde quantum est de se corruptum et disponit ad ignem, calor vero naturalis, seu vitalis est attemperatus secundum certum gradum, in quo intrinsece consequitur rationem animæ, ac distinguunt contra ignem: de hoc ergo dicitur ab Aristotele, quod non ducat originem ab igne, quia non fit actione ignis, sed ab intrinseco consequitur animam: huic autem calor vitali aliquando additur ab extrinseco calor cibi, vel alicuius medicamenti ad decoctionem facilius exequendam, sieque dicitur tunc vitalis calor juvari ab elementari, eoque uti ad actionem suam: non vero quod in animali ab intrinseco sint duo calores: atque ita est interpretandus D. Thomas, dicta quæst. 118, primæ partis, et colligitur interpretatio ex eodem in 2, distinet. 19, quæst. 2, art. 3, ubi ait, in animali dari calorem naturalem, per quem exercet opera vitalia, et addit non quod calor hic non sit quadam qualitas mixta, ratione cuius ignis dicatur mixtum animatum compo-

nere, sed propterea dicitur non elementaris, coctionem calore fieri scribit 3, Meteororum, capite nono, et libro quarto, capite secundo, et libro quarto de Partibus, capite tertio, et libro quarto, de Generatione animalium, capite primo, Galenus quoque, libro secundo, de Naturalibus facultatibus ait coctionem et nutritiōnem, et omnem succi generationem esse ab innato calido, idem habet, libro primo Aphorismorum, capite 15, et libro 5, capite 22, et libro 2, ad Glauconem.

12. *Sustinetur et probatur præcedens assercio.* — Nihilominus tamen conclusio posita videtur verissima, et illam confirmant omnia adducta pro secunda conclusione, nam id, quod vivens disponit alimentum, non est solus calor, sed totum temperamentum, quod probatur, quia cum ex materia cibi debeat fieri pars carnis, vel ossis omnino similis præexistenti, necessario debet habere temperamentum ejusdem rationis: hujusmodi autem temperamentum neque in solo calore consistit, neque ab illo solo fieri potest: ergo debet fieri a toto temperamento præexistentis carnis, vel ossis: ergo totum illud denuo factum concurrit dispositive ad nutritionem. Secundo per nutritionem debent membra componi cum eadem organisatione carnis, vel ossis, etc., hujusmodi autem organisatio non provenit ex solo calore, sed etiam ex aliis qualitatibus primis et saepe ex illis præcipue, ut duritio ossis ex siccitate et frigiditate: ergo requiritur actio aliarum qualitatum, præter calorem. Tertio qualitates aliæ sunt activæ naturaliter: ergo simul agent cum calore: quid enim obstat? Quarto alimentum, quod convertitur in substantiam aliti, cum ejus sit pars, majorem sortitur frigiditatem, quam haberet antea: ergo frigida fuit operata in conversione talis alimenti. Atque hæc est sententia Aristotelis 2, de Generatione animalium, capite quarto dicente incrementum provenire a virtute animæ, utendo caliditatem, ac frigiditatem, ut instrumento.

13. *Ad motiva in contrarium adducta n. 11.* — Argumenta in contrarium facile solvuntur. Nam frigus et calor, et aliæ qualitates deserunt operationibus viventis, si sint in debito temperamento: in excessu vero impediunt et corrumpunt, ut Aristoteles docet loco proxime citato: quia tamen calor magis est secundum naturam animalis, quam frigiditas, ideo hujus immoderatus excessus magis nocet, ac magis impedit concoctionem, cum magis condenseret et minus agat. Nimius etiam calor, si adsit, impedit concoctionem, et saepe etiam succum convenientem dissolvit. Ad communem vocem

respondetur esse desumptum a principali qualitate, non vero a totali et integra: sic enim dicimus, et ignem calore agere, eo quod actio siccitatis minor sit multo quam caloris: sic ergo in proposito actio frigiditatis est minima, ac s^ep^e nulla, si forte habeant majorem frigiditatem alimenta, quam sit necessaria nonnullis animantis partibus: respectu tamen earum partium, in quibus praeponatur frigus, certe frigiditas conductus plurimum ad perficiendam nutritionem. Ex dictis intelligitur maxime et facile quomodo ex eodem cibo generetur calor, os, nervus, etc., ab eadem nutritiva virtute: ratio enim est, quia temperamenta talium partium sunt diversa: nam una quaque agit ad sui nutritionem per proprium sibi temperamentum: facit ergo sibi simile. Porro quedam sunt membra destinata a natura ad praeparandum cibum omnibus membris, ut hepar et ventriculus: haec ergo in prima decoctione non faciunt substantias omnino sibi similes, quia temperamentum non provenit ad omnitudinem similitudinem, attamen faciunt substantias valde similes propter propinquitatem temperamenti.

14. *Quinta assertio bipartita.* — *Suadetur prior pars.* — *Suadetur posterior.* — Quinta conclusio. Virtus attractiva, et retentiva expulsiva excrementorum potentia est realiter distincta ab anima, et a qualitatibus primis, in se tamen una videtur realiter. Prima pars probatur ex diversitate agendi, attrahere enim alimentum et illud disponere, actiones sunt omnino diversae ab actionibus primarum qualitatum: ergo et potentiae. Item in magnete virtus ad trahendum ferrum non est forma substantialis, nec temperamentum primarum, ut ostendimus in fine librorum de generatione, sed est specialis qualitas, idemque est in similibus aliis: ergo idem erit in vivente dicendum de hac virtute attrahendi alimentum. Tandem qualitates primae, quod sint in animali, non ideo recipiunt novam virtutem et actionem: ergo temperamentum primarum qualitatum tantum potest agere simile temperamentum: ergo ad actiones alterius rationis, ut attrahere, retinere, etc., necessaria est nova virtus. Quod vero haec sit una tantum, probatur: nam illa tria se mutuo consequuntur, retentio enim est quasi terminus attractionis: eadem autem est virtus causans motum et terminum: tunc ulterius, retinere conveniens, expellere que disconveniens, habet inter se magnam vicinitatem: ergo ad haec sufficit eadem virtus, quae retinendo unum expellat aliud.

15. *Aliqui posteriori parti assertionis repugnant.* — Nonnulli quidem has omnes potentias volunt esse distinctas, ut Vignierius et Apollinaris supra, et ex medicis nonnulli; alii esse ipsum calorem naturalem, ut Fernelius, lib. 5, Physiologiae, cap. 4, quod tamen diximus videtur probabilius: ac forte prima opinio posset ad hunc sensum explicari, nempe quod praeter temperamentum disponens materiam cibi necessaria sit specialis virtus animae vegetantis, que distribuat alimentum, trahendo ad singulas partes, ibique retinendo et expellendo superflua: quo quidem modo dici posset eam potentiam dirigere, moderarique actionem caloris naturalis: attamen quidquid sit de sensu opinantium, quod a nobis expressum est verum videtur: oportet tamen addere virtutem attractivam diversae rationis apparet in membris diversis, diversitatemque magnam in hujusmodi actionibus praese ferentibus, sic in hepate specialis virtus apparet ad trahendum chylum in renibus, alia distincta ad trahendum serum, et in liene similiter, etc., sicut in diversis herbis diversa est virtus juxta diversitatem tractionum et actionum.

16. *Ad loca Aristotelis, in num. 2.* — *Ad argumenta in eodem num. 2.* — Jam ad argumenta primae opinionis. Ad primum locum Aristotelis patet expositio ex dictis: vel forte eo loco per facultatem animae intelligit philosophus principalem illius virtutem. Ad secundum locum respondetur Aristotelem per nutrimentum intellectisse instrumentum separatum: calorem vero conjunctum, ut exponunt Themistius, Simplicius, Commentator et alii. Ad primam rationem dico potentiam nutritivam, si sumatur pro virtute assimilatrice esse ipsam animam realiter: si pro virtute trahente alimentum, esse passionem animae a calore distinctam: si pro virtute disponente, ipsum esse temperamentum viventis, quod in diversis viventibus est diversum. Ac secundam jam tribuimus animae virtutem quamdam perfectiorem, ac temperamentum ipsum perfectius est, neque est opus alia virtus, quia nutriendi actio inter vitales infima est. Ad tertiam potius nutritiva virtus remittitur, atque intenditur ad intensionem et remissionem caloris, ut experientia docet. Ad quartam exempla sunt falsa, nam sensorium sensus non est instrumentum effective concurrens cum sensu ad actionem, sed subjectum est potentiae, quod oportet comode dispositum esse: dicitur autem organum, quod sit instrumentum animalis, non vero potentiae.

17. *Satisfit jam parti secundae tituli.* — Ex his colligitur, quid dicendum sit de potentia augmentativa, cum enim nutritio et auctio eadem actio sint, eadem etiam erit potentia. Primo, quia qua virtute alimentum convertitur in substantiam aliti, eadem acquiritur quantitas illius, quae si sit major, quam deperdita, dicitur augmentatio. Secundo, quantitas non producitur nisi cum substantia: eadem ergo virtus est acquisitiva substantiae et quantitatis. Tertio virtus productiva quantitatis non est alia quantitas: est ergo eadem virtus, quae producit substantiam. Antecedens certum videtur apud omnes, qui profecto nullam physicam actionem quantitati tribuunt. Consequens vero inde suadetur, quia quidquid aliud assignetur, posterius est augmentatione, ac proinde principium illius esse non poterit. Confirmatur etiam exemplo ignis, nam eadem virtus nutritur, et augetur suo modo. Atque haec est sententia Aristotelis 1, de Generat., cap. 5, ubi ait nutritionem et actionem esse eamdem actionem, et alibi s^ep^e, sicut calor naturali tribuit nutritionem et augmentationem, unde cap. 4, de sensu et sensibili ait calidum augmentare. Idem repetit 3, de Partibus, cap. 6, consentit Philoponus 2, de Anima, fol. 49, col. 3, Themistius, cap. 47, Durandus, in 1, distinct. 3, part. 2, quæst. 2, art. 4, oppositum quidem insinuat Albertus 2, de Anima, tract. 2, cap. 9, et tenet aperte Venetus et Thienensis, textu 50, Jandunus, quæst. 3, Apollinaris, quæst. 9, Javellus, quæst. 18. Sed fortasse putarunt hi auctores actionem nutritivam et augmentativam esse distinctas omnino, ac minime subordinatas, quod cum falso sit, constat eamdem virtutem ad eas ordine suo exercendas sufficere, cum vulgare sit in philosophia actionem vel effectum primarium et secundarium, virtutes distinctas non arguere.

18. *Objectio contra paulo ante resoluta.* — *Responsio ex Alberto.* — Oppones tamen. Si potentia augmentativa ipse est calor naturalis: ergo quamdiu calor ille duraverit, ac viguerit, tamdiu durabit augmentum: consequens vero falso est: nam pueritia tempus est augmenti, teste Galeno et Avicenna, non autem juventus, et tamen non minus viget calor in juventute, quam in pueritia. Respondetur ex Alberto, supra capite 6, discrimen esse; in puerita enim membra sunt mollia, quod necessarium est, ut alimentum possit per illa discurrere, omniaque augere: at in juventute jam membra duriora sunt propter majorem exsic-

CAPUT X.

QUID SIT POTENTIA GENERATIVA, ET AN SIT A NUTRITIVA DISTINCTA.

1. *Triplex hic enodanda quæstio.* — In hac quæstione quidam sine distinctione opinantur hujusmodi potentiam esse qualitatem quamdam realiter distinctam a potentia nutritiva, et ab aliis, quam videntur sequi expositores 2, de Anima, textu 42. Alii vero credunt esse eamdem cum nutritiva, quod insinuat ibidem Ægidius, et aperte tenet Valles, lib. 2, Controversiarum, cap. 17. Sed in hac parte oportet uti distinctione, ut notavit Albertus, tract. 2, cap. 7. Nam in generatione viventis duæ interveniunt actiones, prima est formativa seminis ex materia sanguinis: secunda est formativa membrorum viventis generandi: seu est actio generandi membra viventis ex materia seminis, in ipso autem semine duæ substantiae includuntur distinctas habentes formas, nempe substantia materialis et crassa, et substantia spiritus in illa plantati: unde in prima actione includuntur duæ productivæ talium substantiarum, quibus omnibus actionibus attribui debet aliqua virtus. Quare triplex insurget quæstio, prima, an virtus formativa seminis